

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

НН Архітектурно-художній інститут
Кафедра Нарисної геометрії та інженерної графіки

СИЛАБУС освітнього компонента – ОК 17 Каліграфія

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітня програма	ОПП Графічний дизайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	розрахунково-графічна робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	залік

Викладач (Викладачі):

Перпері Алла Олександрівна, канд. техн. наук, доцент, зав. кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки, a_perperi@ukr.net

Сидорова Наталія Валеріївна, канд. техн. наук, доцент кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки, sidorovanataliya@ukr.net

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння грамотно використовувати знання щодо принципів написання літер та спеціальних інструментів, володіти традиційними та авторськими методиками навчання первісному письму, класифікувати графічні помилки та виправляти їх, красиво оформляти запис на дошці та в зошиті. Студенти знайомляться з історією розвитку писемності, викладач має викликати інтерес у студентів до каліграфії та потребу красиво та грамотно оформлювати свою письмову мову, формувати у студентів уявлення про власний каліграфічне письмо.

Передумови для вивчення освітнього компонента: є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: рисунок, основи шрифту.

Програмні результати навчання:

ПРН7 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень

ПРН8 Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію

ПРН9 Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання

ПРН15 Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотдизайну у мистецьких практиках

ПРН18 Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну

ПРН21 Приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- у чому полягає ціль та задачі дисципліни «Каліграфія»;
- особливості роботи з графічними інструментами і матеріалами;
- традиційні методики навчання первісному письму;
- сучасні технології навчання каліграфічному письму;

володіти:

- навичкою зразкового каліграфічного почерку;
- володіння різними прийомами та способами написання літер;
- володіти традиційними та авторськими методиками навчання первісному письму;

вміти:

- каліграфічно правильно показувати зразки літер та з'єднання;
- користуватися правилами виконання надписів різними способами та матеріалами;
- класифікувати графічні помилки та виправляти їх;
- красиво оформляти запис на дошці та в зошиті.

Тематичний план

Тема 1. Дисципліна "Каліграфія": мета і задачі. Стислий історичний огляд про виникнення та розвиток. Інструменти та матеріали. Види каліграфії.

Тема 2. Гігієнічні умови письма. Графічні навички (поза, вміння тримати руку, положення зошиту). Труднощі письма для ліворуких.

Тема 3. Лінгвістичні основи формування каліграфічних навиків. Історія становлення методики каліграфії. Психологічні основи формування каліграфічних навичок.

Розрахунково-графічна робота складається з 3 робіт:

Тема 4. Графічна робота 1. Арабська каліграфія

Тема 5. Виконання графічних вправ у спеціальних зошитах – прописах. Письмо під диктовку

Тема 6. Графічна робота 2. Класична каліграфія

Тема 7. Графічна робота 3. Каліграфія-летеринг

Тема 8. Характеристика сучасних шрифтів. Традиційні та інноваційні прийоми навчання красивому письму.

Тема 9. Основні види каліграфічних помилок: причини їх виникнення та способи усунення. Практичні навички.

Тема 10. Методики навчання каліграфічному письму.

Тема 11. Списування з друкованого тексту. Письмо під диктовку.

Тема 12. Каліграфія – гнучкість мозку на кінчиках пальців. Вплив каліграфії на емоції.

Тема 13. Каліграфія та її місце у сучасному світі. Каліграфія як галузь образотворчого мистецтва. Каліграфія на службі бізнесу. Підсумки і рекомендації.

Тема 14. Підготовка до лекційних занять, теоретичних занять і методичних основ курсу

Тема 15. Підготовка, виконання та оформлення графічної роботи «Арабська каліграфія»

Тема 16. Підготовка, виконання та оформлення графічної роботи «Класична каліграфія»

Тема 17. Підготовка, виконання та оформлення графічної роботи «Каліграфія - летеринг»

Тема 18. Виконання графічних вправ у спеціальних зошитах - прописах

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за освітнім компонентом «Каліграфія» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання розрахункової роботи.

- титульного аркушу,

- розрахунково-графічної роботи, яка включає:

Графічну роботу №1 Арабська каліграфія (ф. А3)

Графічну роботу №2 Класична каліграфія (ф. А3)

Графічну роботу №3 Каліграфія-летеринг (ф. А3)

- Зошиту – прописів з каліграфії

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку шляхом накопичення балів від 60 до 100 балів: виконання практичних робіт та розрахунково-графічної роботи (графічних робіт та зошиту-прописів з каліграфії).

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Каліграфія» для студентів освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» за спеціальністю 022 «Дизайн» освітній рівень – перший (бакалаврський). ОДАБА: Одеса, 2023. 32с.

2. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Каліграфія» до виконання розрахунково-графічної роботи та практичних занять для студентів освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» за спеціальністю 022 «Дизайн» освітній рівень – перший (бакалаврський). ОДАБА: Одеса, 2024. 21с.

3. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Основи шрифту» для студентів спеціальності 022 «Дизайн» освітній рівень (бакалаврський). ОДАБА: Одеса, 2022. 64с.

4. В. Мітченко. Каліграфія. Взаємовпливи шрифтів. Теорія і практика. Кирилиця і латиниця. Історія і сучасність. Видавництво Laugus, 2018. 288 с.

5. Кери Ферраро, Юджин Меткалф, Артур Ньюхолл, Джон Стивенс. Основы каллиграфии и леттеринга. АСТ, 2018. 208 с.

Допоміжні джерела інформації

6. Різник М. Письмо і шрифт / М. Різник. К.: Вища школа, 1978. 132 с.

7. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту / В. С. Мітченко. К.: Грамота, 2007. 208 с.

8. Ят-Минг Кэти Хо. Китайская каллиграфия. (Энциклопедия 300 лучших иероглифов). Арт-родник, 2007. 256 с.

9. Smith J. Creative Calligraphy. NY, 1998.

10. Снарський О.В. Шрифт в мистецтві художнього оформлення / О. В. Снарський. К.: Мистецтво, 1975. 132 с.

11. Бредньова В.П., Перпері А.О., Яворська Н.М. Навчальний посібник з дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів спеціальностей: 191 «Архітектура та містобудування», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр». ОДАБА: Одеса, 2017. 128с.